

KAPITEL 3 – Vejen til selvstændighed

Hussein-McMahon-aftalerne 1915-16

De engelske aftaler med araberne var indeholdt i en brevveksling mellem Sharif Hussein (1852-1931) i 1915-16 og den engelske højkommisær i Egypten, Sir Henry McMahon. De skrev hver fire breve. Her gengives Husseins første og McMahons andet brev, der indeholdt en afgrænsning af den lovede uafhængige arabiske stat. McMahon forsøger at holde Libanon udenfor aftalen, ligesom englænderne efter verdenskrigen forsøgt at undtage Palæstina-området.

Sharif Husseins første brev til McMahon
Mekka, 2. ramadan 1333 (14. juli 1915)

Eftersom hele den arabiske nation uden undtagelse er besluttet på at ville forsvare sin ret til at leve, vinde sin frihed og styre sine egne sager i teori og praksis, og eftersom araberne tror, at det er i Storbritanniens interesse at yde dem hjælp og støtte til opfyldelse af deres faste og lovlige hensigter med udelukkelse af alle andre, og eftersom det tilsvarende er fordelagtigt for araberne at foretrække britisk hjælp frem for nogen anden i betragtning af de arabiske områders beliggenhed og økonomiske interesser og i betragtning af Storbritanniens velkendte holdning, har den arabiske nation besluttet at henvende sig til regeringen i Storbritannien med anmodning om, at den, hvis den anser det for passende, gennem en af sine repræsentanter giver sin tilslutning til følgende fundamentale bestemmelser, som ikke, da tiden er knap, omfatter sager af relativ mindre betydning, da sådanne kan vente, til tiden er inde til at overveje dem:

1. Storbritannien anerkender uafhængighed for de arabiske lande, som er afgrænset af følgende: mod nord af linjen Mersin - Adana til den 37. breddegrad og derefter langs linjen Birejik-Urfa-Mardin-Midiat-Jazirat-Amadia til den persiske grænse, mod øst af den persiske grænse til Den persiske Bugt, mod syd af Det indiske Hav (med undtagelse af Aden, hvis status skal være, som den er nu), mod vest af Det røde Hav og Middelhavet op til Mersin.
2. Storbritannien går ind på, at der udråbes en arabisk kalifat over Islam.
3. Shariffens arabiske regering forpligter sig til, alt andet lige, at give Storbritannien forrang ved alle investeringer i de arabiske lande ...

McMahons andet brev til Sharif Hussein
Cairo, 24. oktober 1915.

Jeg ser med beklagelse, at De af mit sidste brev har draget den slutning, at min holdning til spørgsmålet om grænserne er tøvende og lunken. Det var på ingen måde hensigten med mit brev. Hvad jeg mente, var, at jeg endnu ikke anså tidspunktet for at være kommet til at drøfte spørgsmålet på en afgørende måde.

Men da jeg af Deres sidste brev er blevet klar over, at De anser spørgsmålet for betydningsfuldt, livsvigtigt og presserende, har jeg skyndt mig at meddele Storbritanniens regering indholdet af Deres brev. Det er med største fornøjelse, at jeg på

dens vegne kan give Dem følgende erklæring, som jeg ikke nærer tvivl om, at De vil modtage med tilfredshed og anerkendelse.

Distrikterne Mersin og Alexandrette og de dele af Syrien, der ligger vest for distrikterne Damaskus, Horns, Hama og Aleppo kan ikke siges at vær rent arabiske og må af den grund holdes uden for de foreslåede grænser.

På betingelse af denne indskrænkning og af, at det ikke kommer til at skade de traktater, der er afsluttet mellem os og visse arabiske høvdinge, godkender vi grænserne. Hvad angår de områder, der ligger inden for de foreslåede grænser, og hvor Storbritannien kan handle frit uden at skade sin allierede Frankrigs interesser, har jeg fuldmagt til at give Dem følgende løfter på Storbritanniens regerings vegne og til at svare følgende på Deres brev:

1. At Storbritannien på betingelse af ovennævnte indskrænkninger er parat til at anerkende og opretholde arabernes uafhængighed i alle områder, der ligger inden for de grænser, der er foreslået af shariffen af Mekka,
2. at Storbritannien vil garantere de hellige steder mod alle ydre angreb og anerkende sin forpligtelse til at sikre dem mod alle angreb,
3. at Storbritannien, når omstændighederne tillader det, vil hjælpe araberne med råd og med at danne regeringer, som passer til de forskellige områder,
4. at det er underforstået, at araberne allerede har besluttet at søge råd og vejledning hos Storbritannien alene, og at europæiske rådgivere og embedsmænd, som måtte blive nødvendige for at skabe et sundt forvaltningssystem, skal være britiske,
5. at araberne med hensyn til de to vilajetter Bagdad og Basra anerkender, at den stilling, Storbritannien har skabt sig, og dets interesser der nødvendiggør indførelse af særlige administrative foranstaltninger for at beskytte disse områder mod fremmede angreb, for at fremme deres indbygges vel og beskytte vore gensidige interesser.

Jeg er sikker på, at denne erklæring vil overbevise Dem og fjerne al tvivl om Storbritanniens sympati med sine venner arabernes målsætning, at den vil resultere i en varig og fast alliance med dem, og at en af dens umiddelbare følger vil være fordrivelse af tyrkerne fra de arabiske lande og befrielse af de arabiske folk fra det tyrkiske åg, der har tyngt dem i så mange og lange år.

Oversat af Johan Bender